

**Школа молодого автора: 1-5 лютого 2016 р., м. Івано-
Франківськ**

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЕМПІРИЧНИХ ДАНИХ В НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЯХ

Ольга Балакірєва, *завідувачу відділу моніторингових досліджень
соціально-економічних трансформацій
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»;
голова правління ГО «Український інститут соціальних
досліджень ім. О. Яременка»,
головний редактор наукового журналу «Український
соціум» ,*

bon.smc@gmail.com

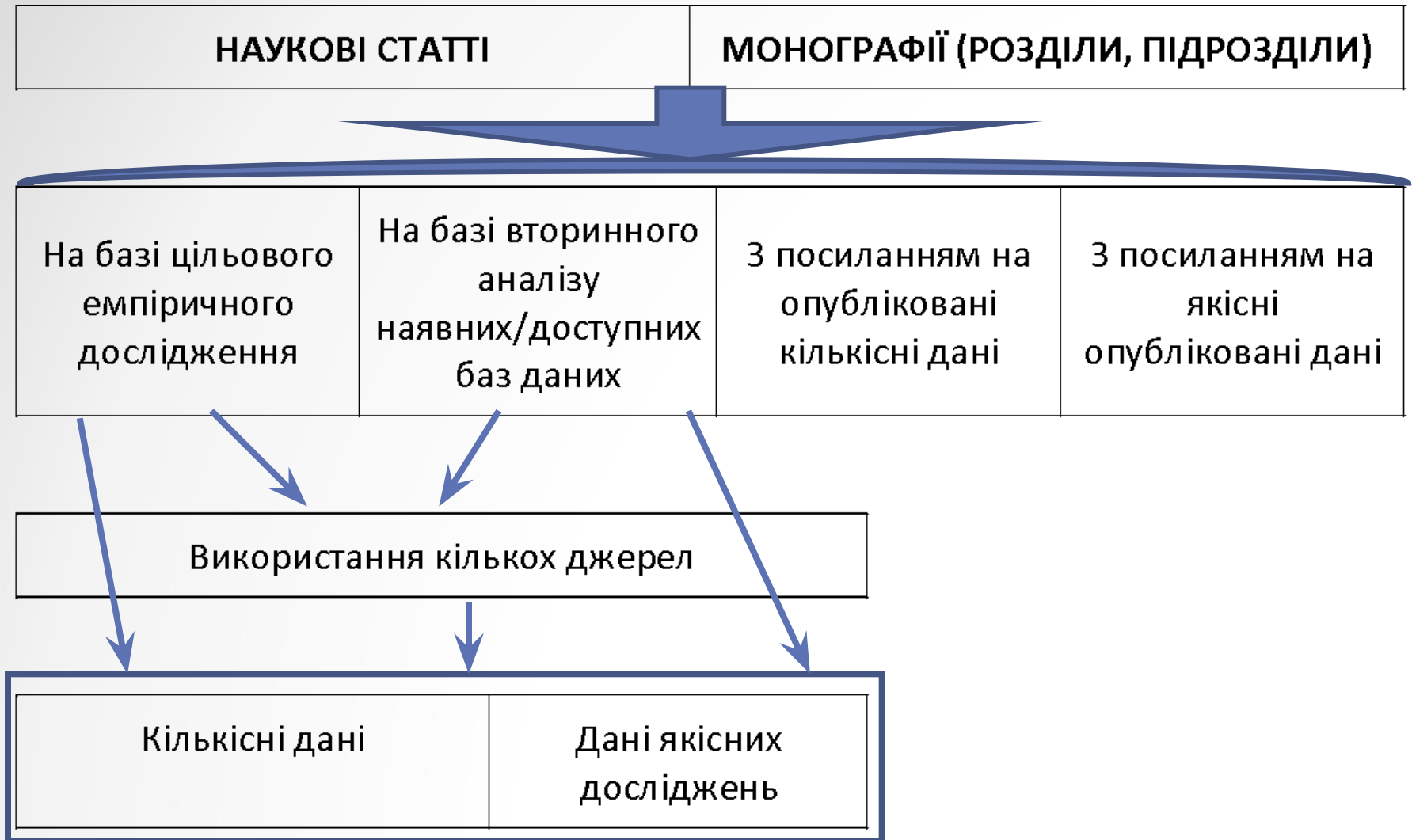
bon.smc@gmail.com;

Структура статті/рукопису має відповідати її типу

Основні типи статей/рукописів:

- *емпірична,*
- теоретична,
- методологічна,
- літературний огляд,
- тематичне дослідження,
- *інші матеріали (абстракти, доповідні, прес-релізи, презентації, інформації тощо).*

Рівень використання емпіричних даних в статтях/рукописах

Джерела емпіричних даних

- Бази даних міжнародних дослідницьких проектів (відкриті або за запитом)
- Бази даних національних наукових досліджень (відкриті або за запитом)
- Бази даних досліджень, в яких автор є членом дослідницької команди (узгодження з керівником)
- Власне дослідження

Міжнародні бази даних

- **Міжнародні дослідження серед дорослого населення:**
 - «Світові цінності» (WVS – 2005, 2006, 2008, 2012, 2017);
 - «Європейські цінності» (EVS – 1999, 2008, 2017);
 - «Європейське соціальне дослідження» (з 2001 р.)
(ESS в Україні – 2004, 2006, 2008, 2010, 2012, **але 2014 – HI**)
- Моніторинг українського суспільства ІС НАНУ (з 1994 – 2015 рр.)
- Моніторинг громадської думки УІСД/ЦСМ/ІЕП НАНУ (з 1993 р.)
- Опитування-омнібуси провідних соціологічних служб в Україні
- **Медико-демографічні/медико-соціальні опитування** серед загального населення (репродуктивного віку, 15-49 років), зокрема – DHS, MICS (2007, 2012)
- **Міжнародні дослідження серед шкільної молоді:**
 - «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді»
(HBSC – 2002, 2006, 2010, 2014 / УІСД);
 - «Європейське опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та наркотичних речовин»
(ESPAD – 1995, 1999, 2003, 2007, 2011, 2015 / УІСД);
- Опитування **серед молоді** (з 14 років, до 25 або 29 або 35) (є досвід, але відсутні системні) (два он-лайн опитування щодо КіТ)

Національні бази даних

- **Міжнародні дослідження серед дорослого населення:**
 - «Світові цінності» (WVS – 2005, 2006, 2008, 2012, 2017);
 - «Європейські цінності» (EVS – 1999, 2008, 2017);
 - «Європейське соціальне дослідження» (з 2001 р.)
(ESS в Україні – 2004, 2006, 2008, 2010, 2012, **але 2014 – НІ**)
- Моніторинг українського суспільства ІС НАНУ (з 1994 – 2015 рр.)
- Моніторинг громадської думки УІСД/ЦСМ/ІЕП НАНУ (з 1993 р.)
- Опитування-омнібуси провідних соціологічних служб в Україні
- **Медико-демографічні/медико-соціальні опитування** серед загального населення (репродуктивного віку, 15-49 років), зокрема – DHS, MICS (2007, 2012)
- **Міжнародні дослідження серед шкільної молоді:**
 - «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді»
(HBSC – 2002, 2006, 2010, 2014 / УІСД);
 - «Європейське опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та наркотичних речовин»
(ESPAD – 1995, 1999, 2003, 2007, 2011, 2015 / УІСД);
- Опитування **серед молоді** (з 14 років, до 25 або 29 або 35) (є досвід, але відсутні системні) (два он-лайн опитування щодо КіТ)

Кілька джерельних баз

- ☐ Если вы представляете несколько исследований в одной рукописи, четко обоснуйте для читателя логику и методы каждого исследования.
- ☐ При необходимости для каждого исследования включите краткое обсуждение результатов или объедините обсуждение с описанием результатов.
- ☐ Всегда проводите полное обсуждение всей проделанной вами работы до самой последней.
- ☐ Включайте в текст одной статьи описание только концептуально связанных исследований.

Собственное исследование

- Как правило: малая/ограниченная выборка
- Четко указать цель (часто – пилотаж, зондаж)
- При анализе данных, полученных в малых выборках, (включая изучение отдельного случая), можно полностью представить сырые данные в виде таблицы или рисунка
- Четко указать генеральную совокупность или целевую группу
- Использование % (аккуратно, не использовать десятые доли процента)
- «Распространение» результатов
- Аккуратно с выводами

Эмпирическая статья – представление результатов оригинального исследования.

Структура текста статьи должна соответствовать стадиям проведенного исследования и содержать следующие разделы:

Введение

- постановка и развитие проблемы;
- история вопроса;
- цель и гипотеза исследования.

Программа исследования

- процедура проведения;
- описание выборки: число участников, пол, возраст и другие характеристики;
- методы и методики с их описанием.

Результаты и их интерпретация

- описание результатов (с таблицами и/или графиками);
- анализ результатов.

Выводы

- резюме;
- интерпретация полученных результатов;
- значение для теории и практики.

**Бартол (Bartol, 1983, цит. по Eichorn & VandenBos, 1985)
выявляет следующие основные недостатки слабых
текстов:**

- недостаточный обзор литературы
- неуместное и неточное цитирование
- неясное введение
- неопределенные цели исследования
- неверное описание выборки
- неадекватность используемых методов
- неполное описание процедуры получения данных
- неясный статистический анализ
- некорректное применение статистических методов
- слабое осмысление и обсуждение полученных результатов
- выводы, не обоснованные фактическими данными
- *оценочные суждения*
- плохой стиль изложения
- чрезмерный объем текста

Аннотація

- Аннотация прочитывается гораздо большей аудиторией, чем полный текст среднестатистической статьи. Аннотация играет важную роль, кратко описывая гипотезу, план исследования и полученные результаты, а также представляет статью в базах данных. Часто читатели именно на основании аннотации решают, стоит ли глубже погружаться в ту или иную статью. Таким образом, качественная аннотация, которая отражает проблему исследования и его результаты, будет побуждать читателей узнать о них больше.
- Не будет преувеличением сказать, что «хорошо подготовленная аннотация может быть самым важным разделом статьи» (APA, 2010, p. 26).
- В некоторых журналах используются структурированные аннотации, в которых **методика исследования, выборка, результаты и выводы описываются в отдельных разделах**. Независимо от того, разделяются ли формально данные элементы, авторы должны включать все эти аспекты исследования в аннотацию и приводить всю информацию аккуратно, последовательно, безоценочно.

Методика в емпіричній статті (1)

Как в количественных, так и в качественных исследованиях использование адекватных методов, дизайна исследования, определения выборки, проводимых измерений и статистического анализа является критичным для методически корректной работы.

- Достоверность исследования зависит от четкости его методологии, то есть использования адекватных, валидных и непредвзятых методов формирования выборки, инструментария, процедур и анализа данных.
- В четко описанном исследовании автор должен удостовериться в том, что:
 - способы формирования выборки и отбора респондентов адекватны целям исследования;
 - процедуры измерения надежны и валидны для оценки интересующих автора характеристик;
 - статистические методы анализа адекватны, достаточно проработаны и аккуратно использованы для того, чтобы верно описать полученные эмпирические данные.

Методика в емпіричній статті (2)

В идеале раздел «Методика» должен быть написан настолько ясно, чтобы другие исследователи могли воспроизвести исследовательский процесс.

Стремясь к этому, автор должен тщательно описать методы формирования выборки, инструментарий и процедуру исследования.

Критерии отбора должны быть ясны.

Автор должен со всей тщательностью описать выборку, ее демографические характеристики, в том числе те, которые могли каким-либо образом повлиять на результат (например, социоэкономический статус).

Данная информация позволит читателю представить особенности данной выборки и оценить степень возможного обобщения полученных результатов на генеральную совокупность.

Использованный инструментарий также должен быть детально описан, включая замечания о его надежности и валидности; должна быть приведена ссылка на его авторов и все внесенные изменения, .р

В четко проработанном исследовании автор четко описывает дизайн, план и методы анализа.

ВАЖЛИВО!

Спочатку – ФАКТИ, СОБСТВЕННО РЕЗУЛЬТАТИ
Окремо – ОБГОВОРЕННЯ.

Раздел «Результаты» должен включать описание полученных данных и их анализа, который следует из процедуры исследования. Все результаты должны быть описаны, включая и те, получение которых не ожидалось авторами изначально. Авторы должны включать как описательные статистики, так и тесты значимости. В Руководстве автора АРА приводится информация о тестах статистической значимости, включая проверку нулевой гипотезы, величину эффекта, доверительные интервалы, процедуры статистического вывода и дополнительные методы анализа.

Раздел «Результаты» должен включать описание полученных данных и их анализа, который следует из процедуры исследования. Все результаты должны быть описаны, включая и те, получение которых не ожидалось авторами изначально. Авторы должны включать как описательные статистики, так и тесты значимости. В Руководстве автора АРА приводится информация о тестах статистической значимости, включая проверку нулевой гипотезы, величину эффекта, доверительные интервалы, процедуры статистического вывода и дополнительные методы анализа.

ВАЖЛИВО!

Спочатку – ФАКТИ.

Окремо – ОБГОВОРЕННЯ.

- Завершите раздел «Обсуждение» обоснованным и оправданным комментарием о важности ваших выводов. Завершающая часть этого раздела может быть не только краткой, но и развернутой, при условии, что текст содержит необходимые доводы, не раздут и не перегружен. В этом разделе вы можете кратко обсудить, почему исследуемая вами проблема имеет важное значение (как указано во введении); какие более сложные проблемы, выходящие за рамки вашей научной области, могут решаться с опорой на полученные вами результаты; и какие перспективные проекты смогут (или не смогут) опираться на ваши данные.

Приклад: обмеження (розгорнуте)

Обмеження методології та результатів дослідження

Основні обмеження дослідження, зокрема методології онлайн-опитування, пов'язані з такими трьома аспектами:

По-перше, застосування онлайн-опитування не забезпечує репрезентативність для всієї вікової когорти підлітків і молоді. Цей аспект важливо враховувати під час інтерпретації результатів.

По-друге, результати дослідження треба інтерпретувати в контексті того, що частина респондентів була залучена через відповідні організації, а отже, їх відповіді можуть суттєво відрізнятися від тих, хто самостійно натрапив на онлайн-опитування та перейшов за посиланням. Канал рекрутингу респондентів за допомогою розміщення посилання на сайті організацій і соціальних мереж не є поширеним, адже за даними опитування його побачили на сторінці організації всього 10,1% (N=146) респондентів, тоді як порекомендували пройти опитування в організації – 32,4% (N=466) респондентам, у закладах, де навчаються – 20,4% (N=294) респондентам, порадили пройти онлайн-опитування інші – 25,7% (N=370) респондентам.

По-третє, оскільки методологія онлайн-опитування не передбачає формування вибіркової сукупності та кількісного досягнення попередньо визначених цільових груп (вікових, статевих, груп ризику тощо), приблизно щомісяця фіксувалися проміжні результати досягнутих цільових груп: кількість опитаних представників групи ризику (ЖКС, СІН, ЧЗЧ тощо) та статево-вікова структура опитаних.

З метою рекрутингу потенційних респондентів протягом онлайн-опитування до дослідження залучалися державні та громадські організації, які безпосередньо надають послуги профілактики ВІЛ конкретним цільовим групам. Додатково респонденти рекрутувалися через мережу «Клінік, дружніх до молоді» (ОХМАДИТ). Таким чином досягалися ті, хто мали досвід тестування на ВІЛ, хоча серед групи ризику є ті респонденти, які проходили тестування на ВІЛ та профілактичні програми, що вплинуло на загальний показник досвіду проходження тестування серед усіх опитаних (38,2%).

Приклад: обмеження (стисле)

Обмеження дослідження

Застосування онлайн-опитування не дозволяє отримати необхідні показники, які були б репрезентативними для всієї вікової групи підлітків і молоді. Цей аспект важливо враховувати під час інтерпретації результатів. Частина респондентів була залучена через відповідні організації, зокрема ті, які працюють з підлітками та надають послуги КіТ, а отже, їх відповіді можуть суттєво відрізнятися від тих, хто випадкового натрапив на онлайн-опитування та перейшов за посиланням.

Выражение признательности.

Укажите название гранта или источник финансирования, которые были использованы для проведения вашего исследования, не ставьте перед номером гранта значки № или #. Выразите благодарность коллегам, которые оказывали помощь в выполнении исследования или высказывали критические замечания в адрес вашей статьи. Не стоит выражать благодарность людям, осуществлявшим техническую поддержку публикации, всем рецензентам вашей статьи или всем сотрудникам редколлегии того журнала, в котором публикуется ваша статья. (Если вы хотите выразить благодарность за какую-то идею, поданную вам рецензентом, сделайте это в тексте статьи). В этом пункте также объясните любую особенность, касающуюся авторских прав, например, все ли соавторы внесли равноценный вклад в исследование. Завершите этот пункт благодарностью за личное участие в подготовке публикации какому-то конкретному лицу.

Особые обстоятельства. Если имеются особые обстоятельства, сообщите о них до выражения благодарности в третьем пункте. Например, если содержание статьи основывается частично на данных, ранее опубликованных в другой статье (например, материалы лонгитюдного исследования или докторской диссертации), сообщите эту информацию в данном пункте. Сообщите также о сделанных вами докладах или публикациях с использованием этой же базы данных. Если какие-то отношения с партнерами могут быть восприняты как конфликт интересов (например, если вы являетесь владельцем акций в компании, которая производит препарат, используемый в вашем исследовании), объясните их здесь. Если ваш работодатель или организация, предоставившая грант, заявили об отказе нести ответственность за результаты вашей работы и указали, что выводы вашей работы не отражают их мнение, это также необходимо указать в этом пункте.

СНОСКИ и ПРИЛОЖЕНИЯ

- Информация, которая определяет набор статистических методов, может быть избыточной; в этом случае она может быть размещена в приложении.

СНОСКИ используются для предоставления дополнительных сведений или указания на авторские права (1)

Смысловые сноски. Смысловые сноски призваны усилить основную информацию в тексте; они не должны включать сложные, неуместные или ненужные сведения. Поскольку сноски отвлекают внимание читателей, их необходимо использовать только, если они подкрепляют излагаемую информацию. Смысловая сноска может передавать только одну мысль. Если вы обнаружили, что размер сноски достиг объема параграфа, или вы хотели бы включить в текст сноски формулу или уравнение, то, скорее всего, ей место в тексте статьи. Альтернативный повод для использования сноски – указать в ней, что анализируемая информация доступна в качестве дополнительного материала в формате онлайн. Хорошо написанная статья содержит всю необходимую информацию в тексте статьи и не нуждается в сносках.

СНОСКИ используются для предоставления дополнительных сведений или указания на авторские права (2)

- **Сноски, касающиеся авторских прав.** Сноски, связанные с авторскими правами, используются, если вы приводите прямую цитату размером более 500 слов или используете шкалу, тестовые задания, рисунки и таблицы, опубликованные ранее другими авторами. При наличии у вас официального разрешения первого автора на их использование, укажите это в сноске. При необходимости использовать такого рода материал, автор статьи должен получить официальное разрешение на их использование у держателя авторских прав. Пронумерованные сноски обычно используются для предоставления исходного материала в виде длинных цитат в тексте статьи. Для таблиц автор исходного материала обычно указывается в примечаниях к таблице, а для рисунков, он указывается в конце заголовка.
- Желательно указывать о наличии у вас разрешения автора на использование его материалов.

Приложения и дополнительные материалы (1)

- Иногда, материал, который дополняет содержание статьи, может отвлекать внимание читателей или быть не вполне уместным в тексте статьи. Материал этого типа может быть включен в разделы Приложение или Дополнительные материалы, причем Приложение всегда является элементом печатной версии статьи, а Дополнительные материалы могут размещаться в онлайн архиве, которым располагают печатные издания.
- *Приложения.* В целом, Приложение подходит для материалов, которые кратко излагают информацию и которые легко представить в печатном виде. Примерами материалов, пригодных для включения в Приложение являются: (a) список стимульных материалов (например, используемых в психолингвистических исследованиях), (b) подробное описание части комплексного оборудования, (c) список статей, содержащих исходные данные для мета анализа, но непосредственно не упоминаемых в тексте статьи и (d) детальное описание демографических характеристик субпопуляций, задействованных в исследовании, а также другие подробные и/или сложные для описания сведения, отмеченные в этой главе при описании публикационных стандартов.

Приложения и дополнительные материалы (2)

- Электронные архивы для хранения дополнительных материалов на вебсайтах журналов подходят для размещения тех материалов, которые удобнее использовать, если они доступны для прямого скачивания, а также материалы, которые трудно представить в стандартной печатной форме.

Примерами материалов, пригодных для включения в онлайн архивы могут быть:

- (a) длинные компьютерные коды,
- (b) сведения о математических и вычислительных моделях,
- (c) аудио или видео клипы,
- (d) негабаритные таблицы,
- (e) протоколы занятий с коррекционными воздействиями,
- (f) массивы основных или дополнительных данных,
- (g) расширенное описание методологии и
- (h) цветные графики.

Поскольку это содержание может быть полезным для определенной области исследования, многие издатели делают все возможное, чтобы ознакомить с ним широкую общественность, поэтому размещают этот материал на вебсайтах журналов и дают ссылку на него в публикуемой статье. Эти файлы (как и приложение) затем становятся частью журнальной статьи и не могут быть дополнены, изменены или удалены.

Приложения и дополнительные материалы (3)

- Включайте Приложение или Дополнительные материалы к статье, только если они помогают читателю понять, оценить или повторить исследование, а также, если они содержат теоретическую аргументацию.
- Убедитесь, что были соблюдены все соответствующие этические стандарты для Приложения и Дополнительных материалов, включая защиту авторских прав, точное представление данных и защиту прав человека (например, видео клипы с изображением человека).

Після переїзду структура групи економічно активного населення зазнала суттєвих змін. На момент опитування дві третини переселенок були економічно активними, із яких одна половина (33,2%) працювала, а друга – була безробітною і активно шукала роботу (29,9%). Частка тих, хто працював скоротилась вдвічі (з 61,0% до 33,2%) внаслідок зростання групи безробітних майже у шість разів (з 5% до переїзду до 29,9% після переїзду). Загалом частка економічно активного населення серед жінок ВПО скоротилась на 2,9% за рахунок збільшення групи безробітних, які не шукають роботу (з 1.1% – до переїзду до 3.5% – після переїзду) та становила 36,6% під час опитування (рис. 3.1.).

Рис. 3.1. Оцінка відторгнення від ринку праці серед жінок ВПО до і після переміщення, % (жінки віком від 18 до 59 років, n=802)

Джерело: Результати опитування жінок ВПО проведеного ГО Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка (1000 респондентів, жовтень 2015 р.).

Результати іншого дослідження проведеного на початку 2015 року серед жінок та людей похилого віку ВПО¹ показали, що на момент опитування ...

¹Дослідження проведено Українським інститутом соціальних досліджень ім. О.Яременка за технічної підтримки Фонду народонаселення ООН в Україні у грудні 2014 – січні 2015 рр. Цільовою групою дослідження є ВПО, які переїхали із місця свого постійного проживання у Донецький чи Луганський областях та проживають на інших територіях України. В межах досліджуваної групи, виділено три категорії: жінки – голови домогосподарства у віці від 18 до 59 років (604 особи), вагітні жінки (101 особа), жінки та чоловіки від 60 років і старше (жінки – 133 особи, чоловіки – 162 особи). Географія опитування включає 16 областей України (Дніпропетровська, Донецька, Закарпатська, Запорізька, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Харківська, Херсонська, Черкаська, Чернігівська області) та м. Київ.

При использовании результатов шкалирования

- Описание шкалы (от 1 до 5; от 1 до 7; от 0 до 10; от 1 до 10; до «-3» до «+3» и т.д.)
- Группировка значений и их интерпретация
- Использование средних значений (среднее арифметическое, мода, медиана)

**WVS/
EVS**

Проституція	2011	2008	2006	1999	1996
1 – Ніколи не виправдано	51	71	55	65	61
2	12	5	9	8	7
3	9	4	10	6	5
4	7	4	6	4	3
5	11	7	9	7	9
6	4	1	4	2	2
7	3	1	3	1	2
8	2	0,6	2	1	1
9	1	0,3	1	1	1
10 – Завжди виправдано	1	1	1	1	1
<i>Важко відповісти</i>	-	5	-	4	8

**WVS/
EVS**

Гомосексуалізм	2011	2008	2006	1999	1996
1 – Ніколи не виправдано	53	73	55	65	61
2	12	4	8	3	5
3	8	2	8	2	4
4	7	1	7	2	3
5	12	5	11	9	7
6	3	1	4	3	2
7	2	1	3	1	1
8	2	1	2	2	1
9	1	0,2	1	2	1
10 – Завжди виправдано	0	0,8	1	3	1
<i>Важко відповісти</i>	-	11	-	8	14

Насильство проти інших людей

	Загалом	Чоловіки	Жінки
1 - В жодному разі не виправдано	71.6	68.1	74.6
2	12.3	12.9	11.9
3	5.9	7.5	4.6
4	3.1	3.3	2.9
5	3.7	5.2	2.5
6	1.2	0.6	1.8
7	1.3	1.6	1.1
8	0.3	0.3	0.3
9	0.2	0.2	0.1
10 - Завжди виправдано	0.3	0.4	0.2

Форми презентації емпіричних даних

- Цифри в тексті
- Таблиці
- Графіки, діаграми
- Рисунки
- Фотографії
- Схеми
- Цитати

Для результатов, выводимых логическим путем в ходе статистического анализа (например, с помощью t , F и χ^2 -коэффициентов), включите оценку полученных величин или их статистическую значимость, определите степени свободы и возможность получения аналогичных показателей или превышающих те, которые были получены (точное p -значение), а также величину и направление эффекта.

Когда используются точечные оценки (например, средние величины по выборке или коэффициенты регрессии), всегда включайте дополнительные показатели изменчивости (точности), с указанием конкретных способов измерения (например, стандартная ошибка).

Настоятельно рекомендуется использовать интервалы доверительности: включение интервалов доверительности (для оценки параметров или функций таких параметров, как разность между средними и величиной эффекта) может быть чрезвычайно эффективным способом представления результатов.

Как правило, лучше использовать один уровень интервала доверительности, с заранее заданной величиной (например, интервал доверительности 95% или 99%).

Рекомендації до побудови таблиць

1. Текст має містити посилання на таблицю, вони мають взаємно доповнювати один одного.
2. Назва таблиці має відповідати змісту, бути достатньо повною та водночас достатньо лаконічною
3. Таблиця має бути зрозумілою «сама по собі» та включати всі необхідні підписи, посилання, пояснення, опис одиниць виміру які застосовані
4. Якщо дані в таблиці «не повні» необхідно додати пояснення, що саме не включено
5. Розташування стовбців для порівняння має бути логічним та забезпечувати легкість порівняння.

Приклад: таблиця

Дотримання принципів згоди та права підлітків на відмову від тестування, за статтю, віком, побутовими умовами, %

		Серед усіх	За статтю		За віком					Проживання (побутові умови)				
			хлопці	дівчата	10–13 років	14–15 років	16–17 років	18–19 років	20–24-років	Квартира/будинок	Гуртожиток	Інтернат	Центри соціально-психологічної реабілітації, притулки	На вулиці
Чи питали в тебе згоду на тестування?	Так	75,3	78,1	73,1	33,2	72,2	75,8	87,1	77,1	74,6	71,5	92,0	78,9	100
	Ні	10,0	8,2	11,4	20,2	20,4	12,4	3,7	9,4	10,1	10,3	8,0	8,9	0
	Не впевнений (а)	14,2	12,5	15,5	39,7	7,4	11,2	9,2	13,5	14,6	18,2	0,0	12,2	0
Чи попередили тебе про право відмовитись від тестування?	Так	64,8	67,4	62,8	39,4	68,1	67,9	77,8	63,6	63,6	63,6	100	82,5	72
	Ні	19,5	17,7	20,9	33,9	12,5	14,8	8,3	22,1	20,4	18,2	0,0	8,9	7,9
	Не впевнений (а)	14,4	13,5	15,1	19,9	19,4	16,3	13,9	13,3	14,4	18,2	0,0	8,6	20,1

Приклад: таблиця

Поінформованість респондентів щодо шляхів передачі ВІЛ, залежно від приналежності до групи ризику, досвіду тестування на ВІЛ, проживання (побутових умов), рівня освіти та зайнятості,
%

Група ризику	Група ризику (18,4%,N=265)	Тестувалися за останні 12 місяців (24,2%,N=348)	Проживання (побутові умо- ви)					Проживання окремо від батьків (34,3%,N=492)	Освіта та зайнятість			
			Квартира	Гуртожиток	Інтернат	Притулок	На вулиці		Навчаються, не працюють	Навчаються та пра- цюють	Не навчаються, працюють	Не навчаються і не працюють
Уникнути ВІЛ можна...												
..якщо мати секс тільки з одним постійним (вірним) неінфікованим партнером	72,1	70,7	65,0	63,8	76,2	63,2	38,1	71,2	60,7	60,4	70,6	65,1
..якщо правильно використовувати презе- рватив під час кожного статевого контакту	80,7	80,5	68,1	72,4	52,4	52,6	47,6	75,2	63,7	63,6	75,1	68,5
..якщо використовувати стерильні, нові невикористані шприці/голки	83,0	82,1	71,1	75,0	61,9	42,1	38,1	85,0	64,1	63,6	85,5	71,3
ВІЛ НЕ передається ...												
..якщо пити по черзі з одного стакану з ВІЛ-інфікованою особою	94,7	95,4	94,4	94,7	100	83,3	68,2	95,3	94,0	92,4	95,8	88,4
..якщо користуватися спільним туалетом, басейном, сауною з ВІЛ-інфікованою особою	90,6	92,8	92,8	91,4	100	89,5	90,5	93,7	93,8	92,8	92,8	88,4
...через укуси комара	92,5	93,7	89,0	92,1	76,2	89,5	90,5	92,5	88,4	85,8	91,9	86,8

Зачем и как использовать визуализацию данных?

<https://habrahabr.ru/company/devexpress/blog/240325/>

Тренинг "Визуализация данных в Microsoft Excel"

<http://www.planetaexcel.ru/treningi/116/>

РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо побудови ГРАФІКІВ:

1. Графік і текст мають взаємно доповнювати один одного.
2. Графік має бути зрозумілим «сам по собі» та включати всі необхідні позначки, підписи.
3. На одному графіку не дозволяється зображувати більше чотирьох кривих.
4. Лінії на графіку мають зображувати значущість параметру, найважливіші параметри необхідно позначати цифрами.
5. Надписи на осях треба розташовувати знизу та ліворуч.
6. Точки на різних лініях прийнято позначати кружками, квадратами, трикутниками, хрестами.
7. Формат графіку:
 - найкраща візуалізація,
 - коректність типу

Приклад: динаміка та відмінності за статтю

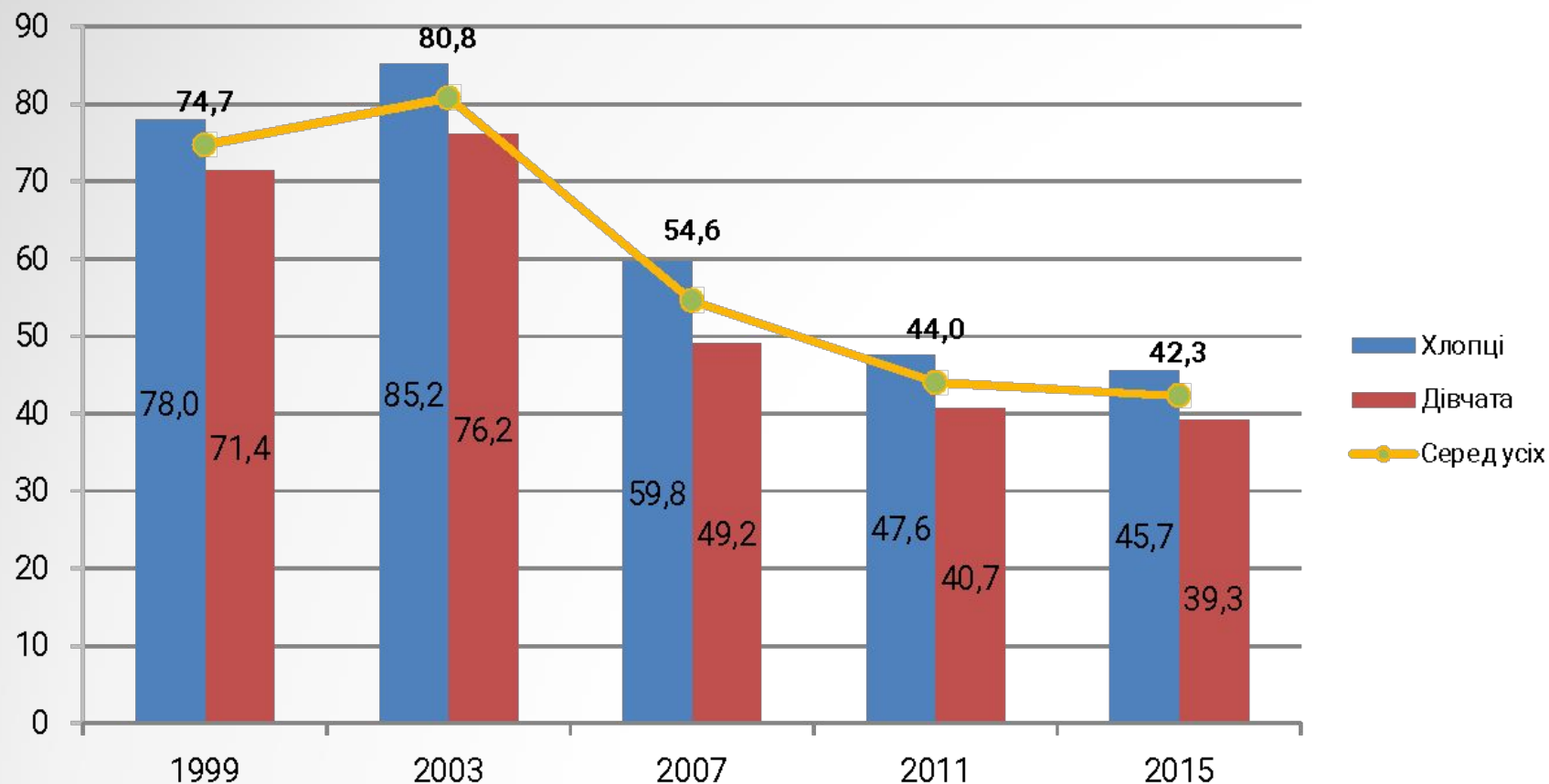

Рис. 1.4. Рівень доступу до цигарок серед молоді (розподіл відповідей «дуже легко» та «скоріше, легко») в динаміці, %

Приклад: динаміка та відмінності за статтю

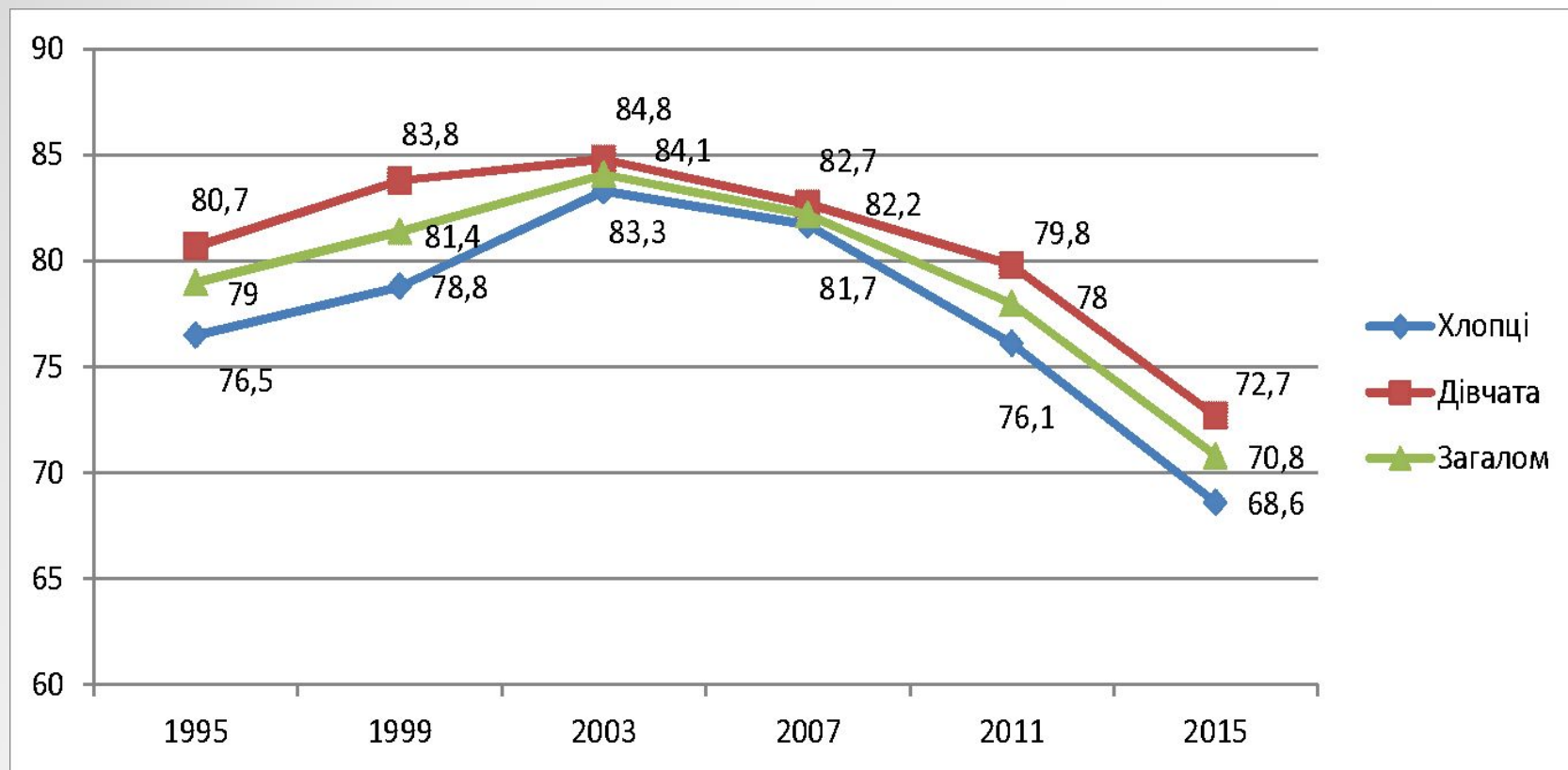
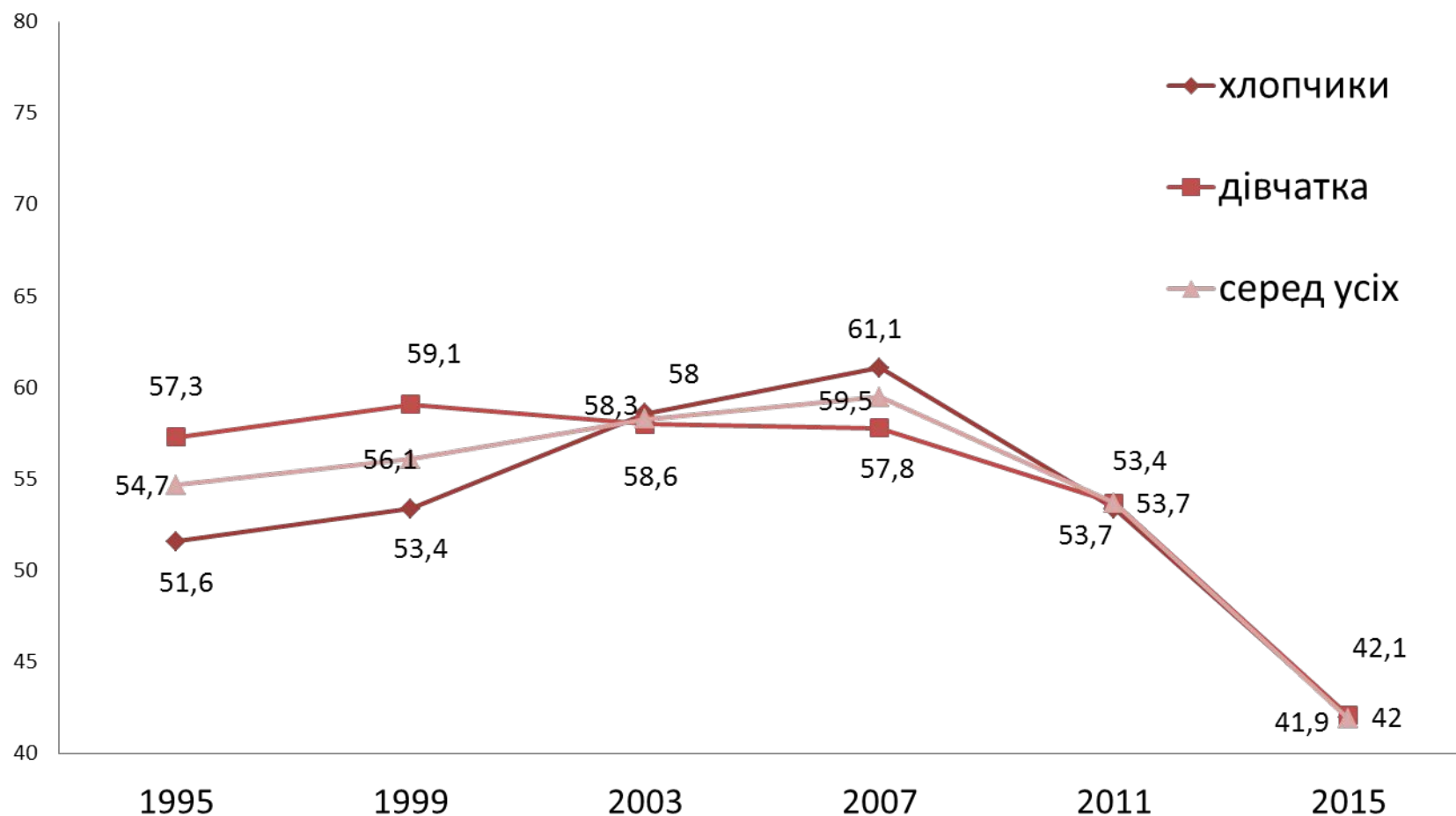
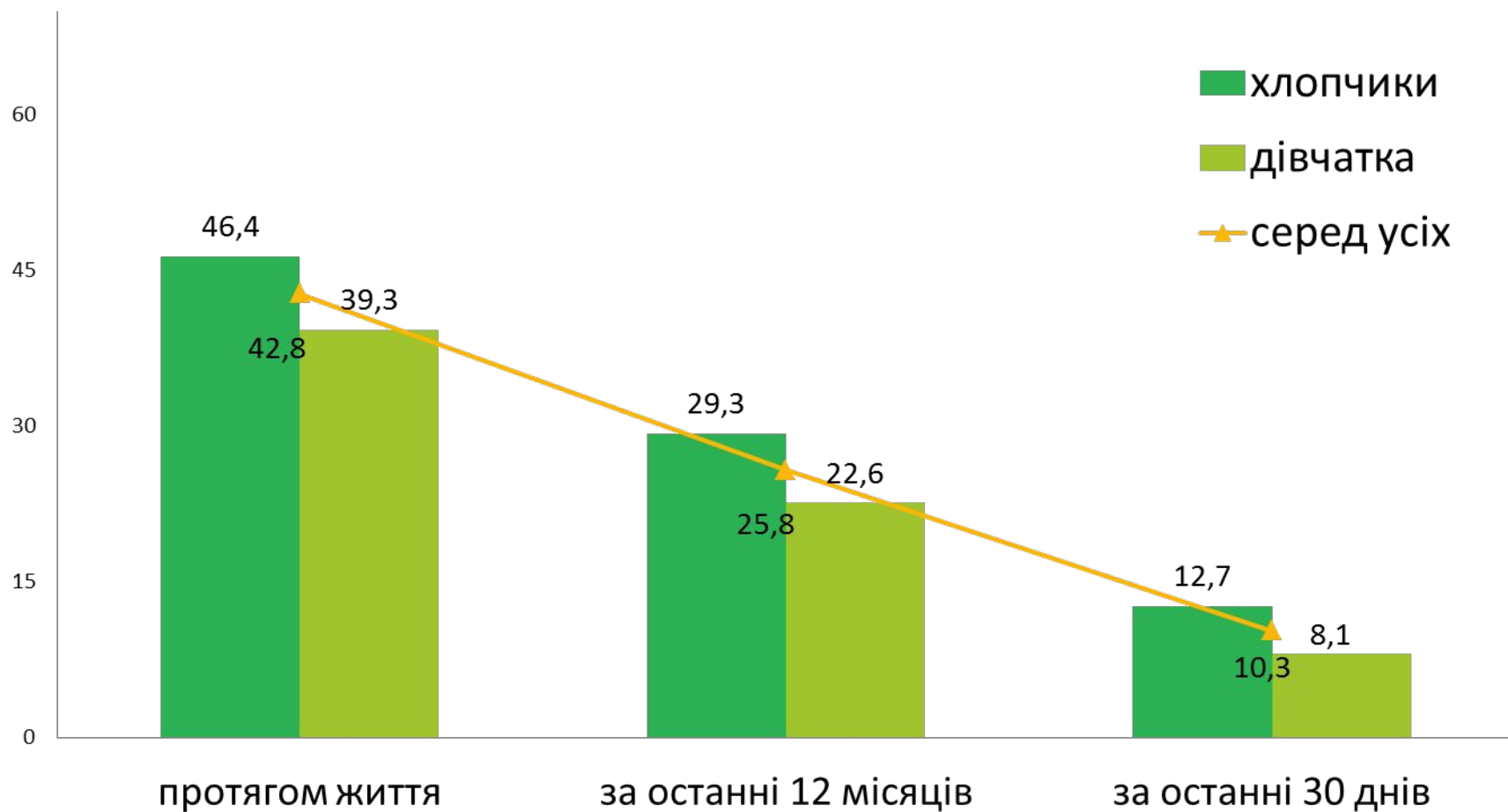

Рис. 2.7. Динаміка вживання будь-яких алкогольних напоїв хоча б 1 раз протягом останніх 12 місяців, % за статтю

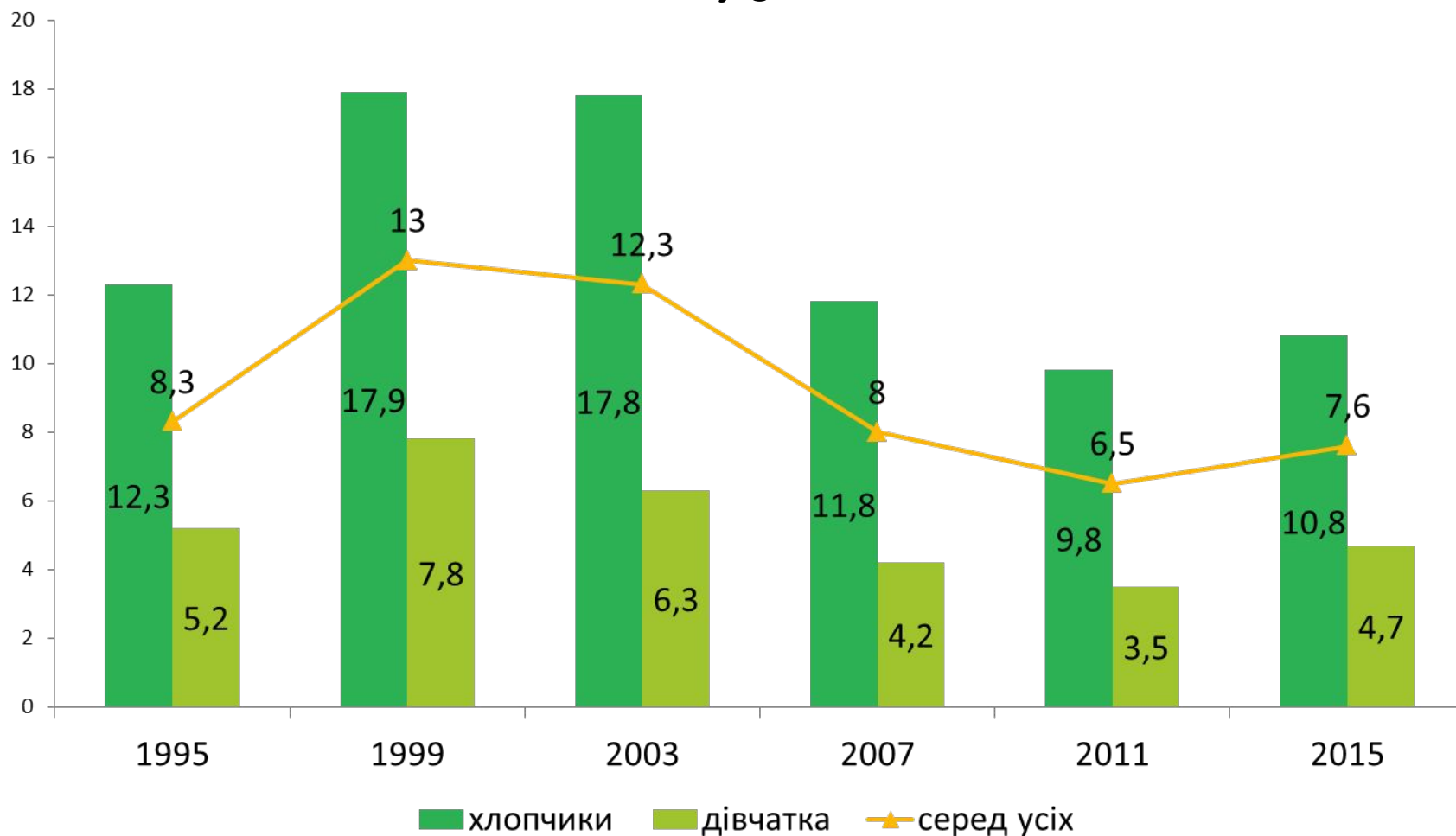
Динаміка вживання алкоголю хоча б 1 раз за останні 30 днів, %

Стан алкогольного сп'яніння, %

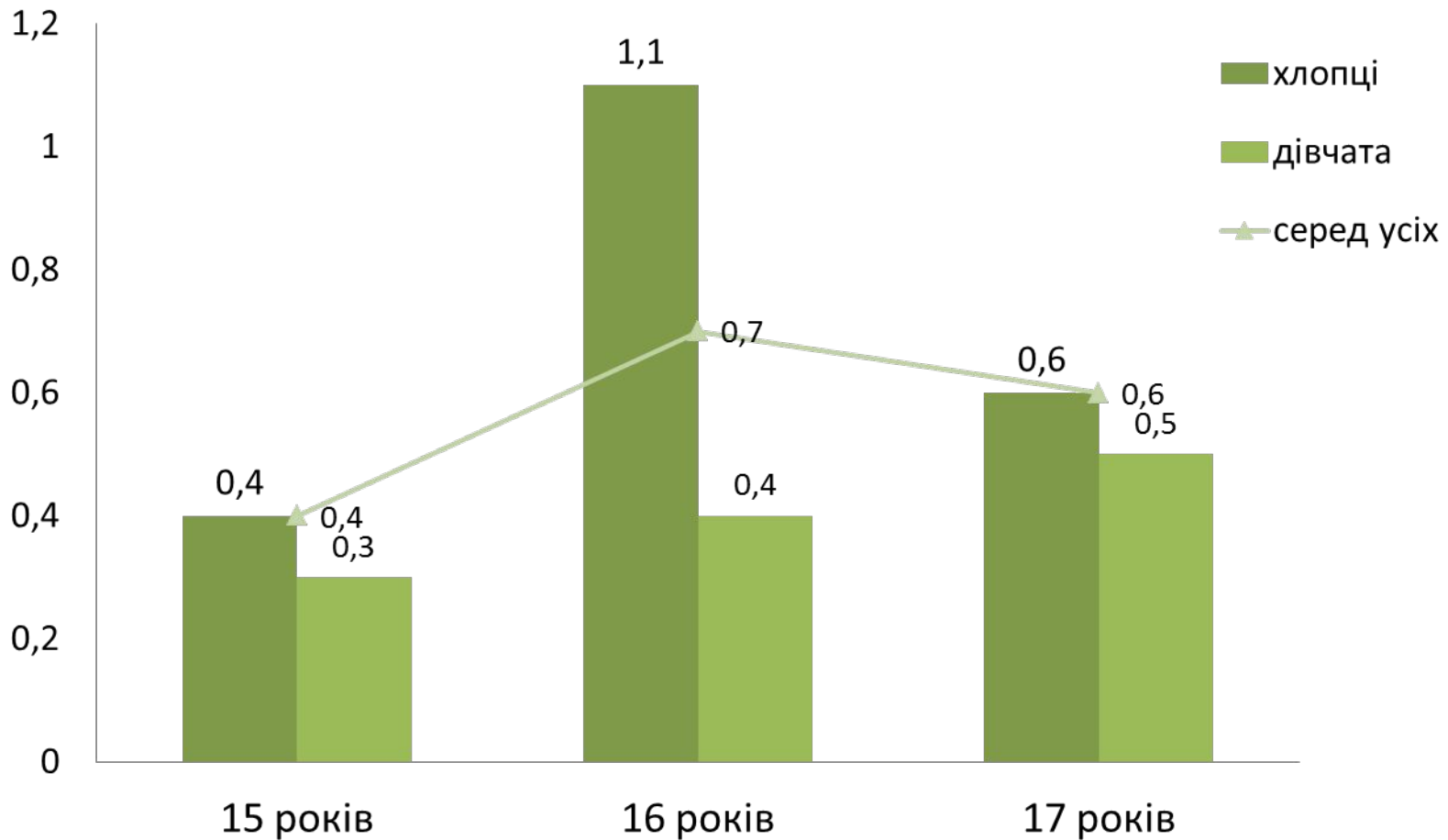
Динаміка вживання марихуани або гашишу за останні 12 місяців, %

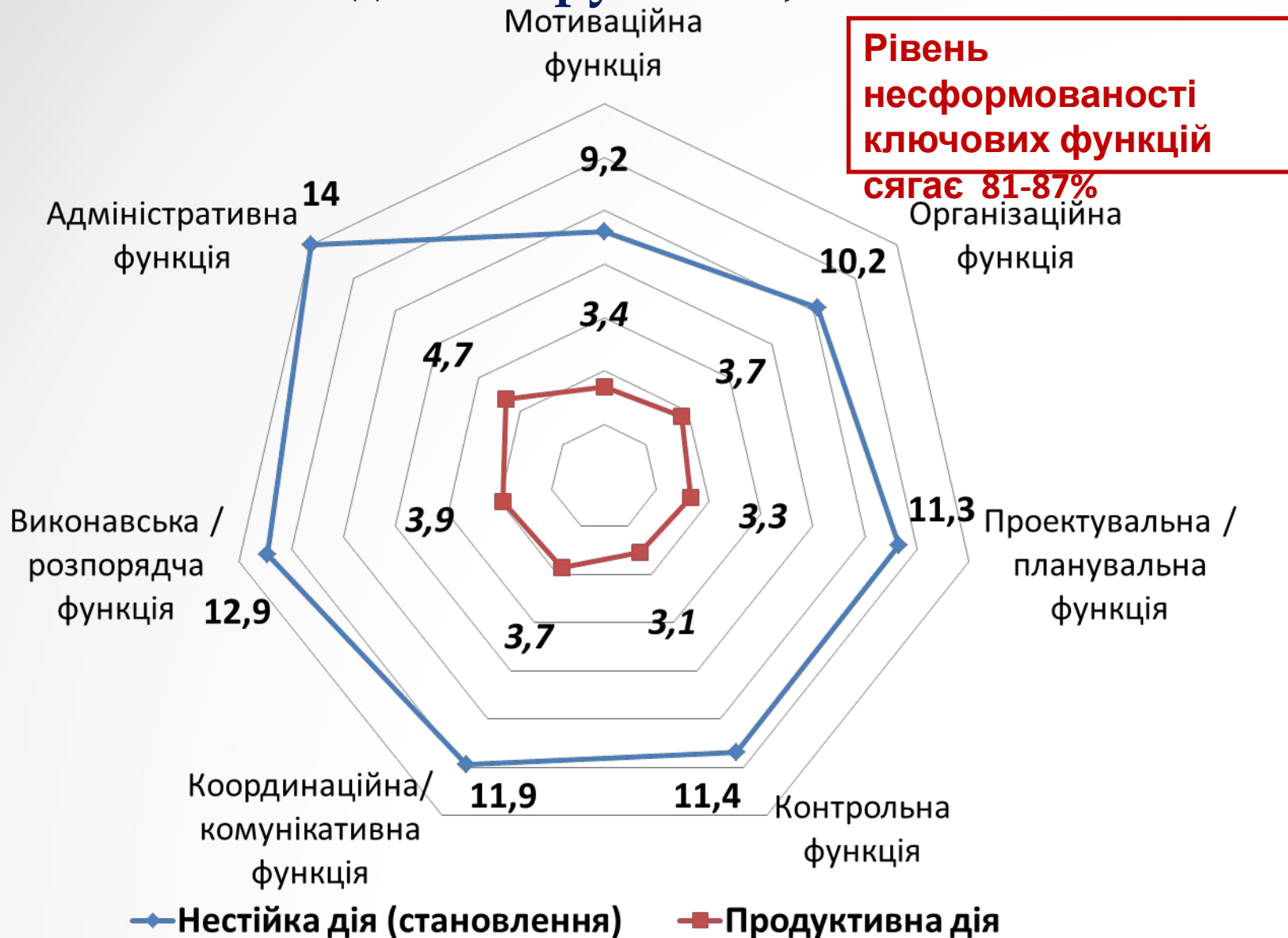
Середній вік для 15-17 -річних підлітків , в якому відбувається знайомство з різними наркотиками (2015) , років

Наркотик:	Хлопці	Дівчата	Усі
Екстракт опію	12,3	11,6	12,1
Інгалянти (клей, аерозоль)	12,4	12,7	12,5
Кокаїн або крек	13,0	12,2	12,7
Екстазі	12,7	12,8	12,7
Алкоголь з таблетками , щоб "сп'яніти "	12,7	13,6	13,1
Транквілізатори або седативні препарати	13,0	13,7	13,4
Амфетаміни або метамфетамін	13,2	13,7	13,4
Марихуана або гашиш	14,5	14,8	14,6

Досвід вживання наркотиків ін'єкційним шляхом, %

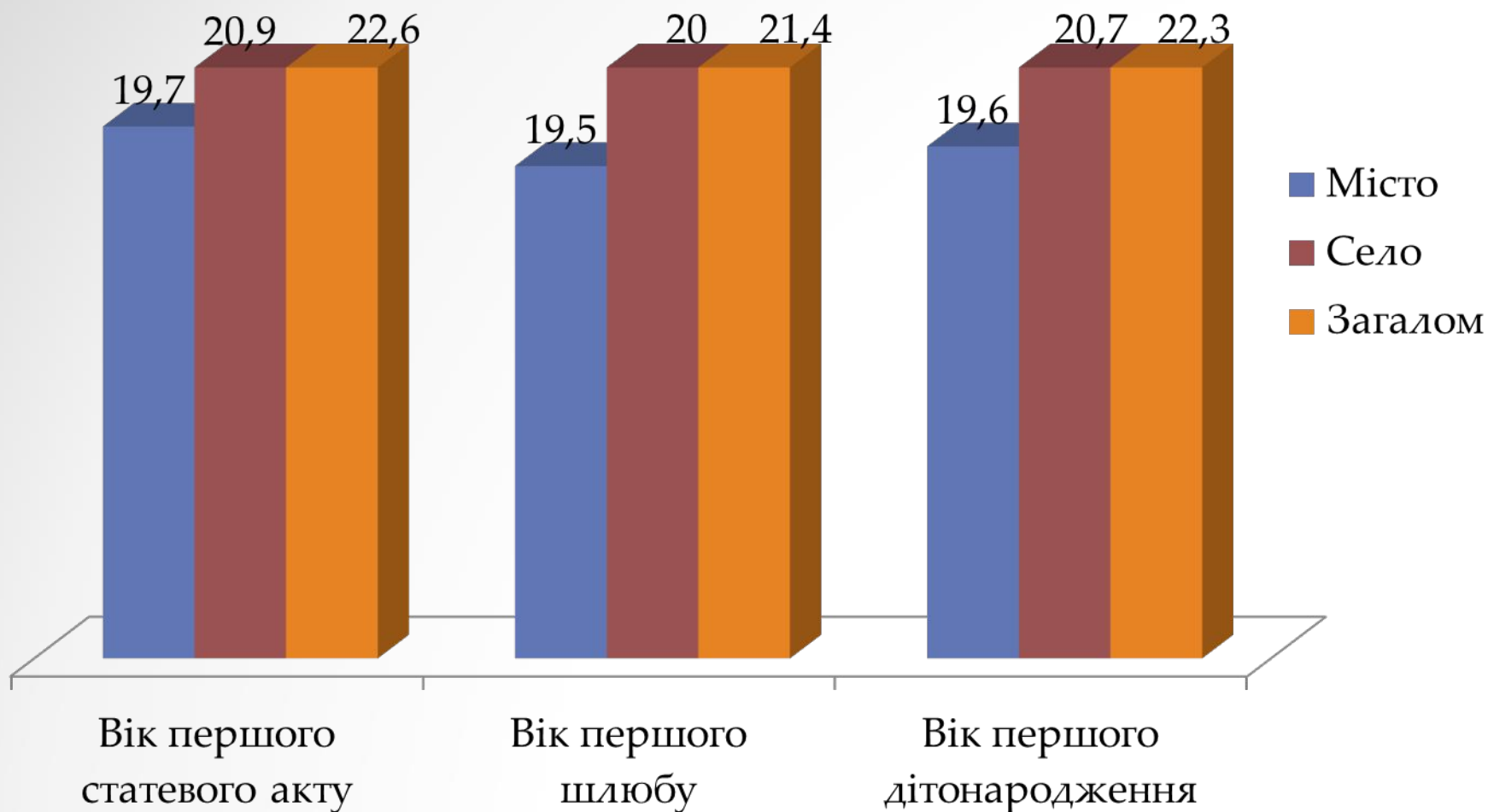

Рівень готовності державних службовців України до реалізації функцій публічного адміністрування, %

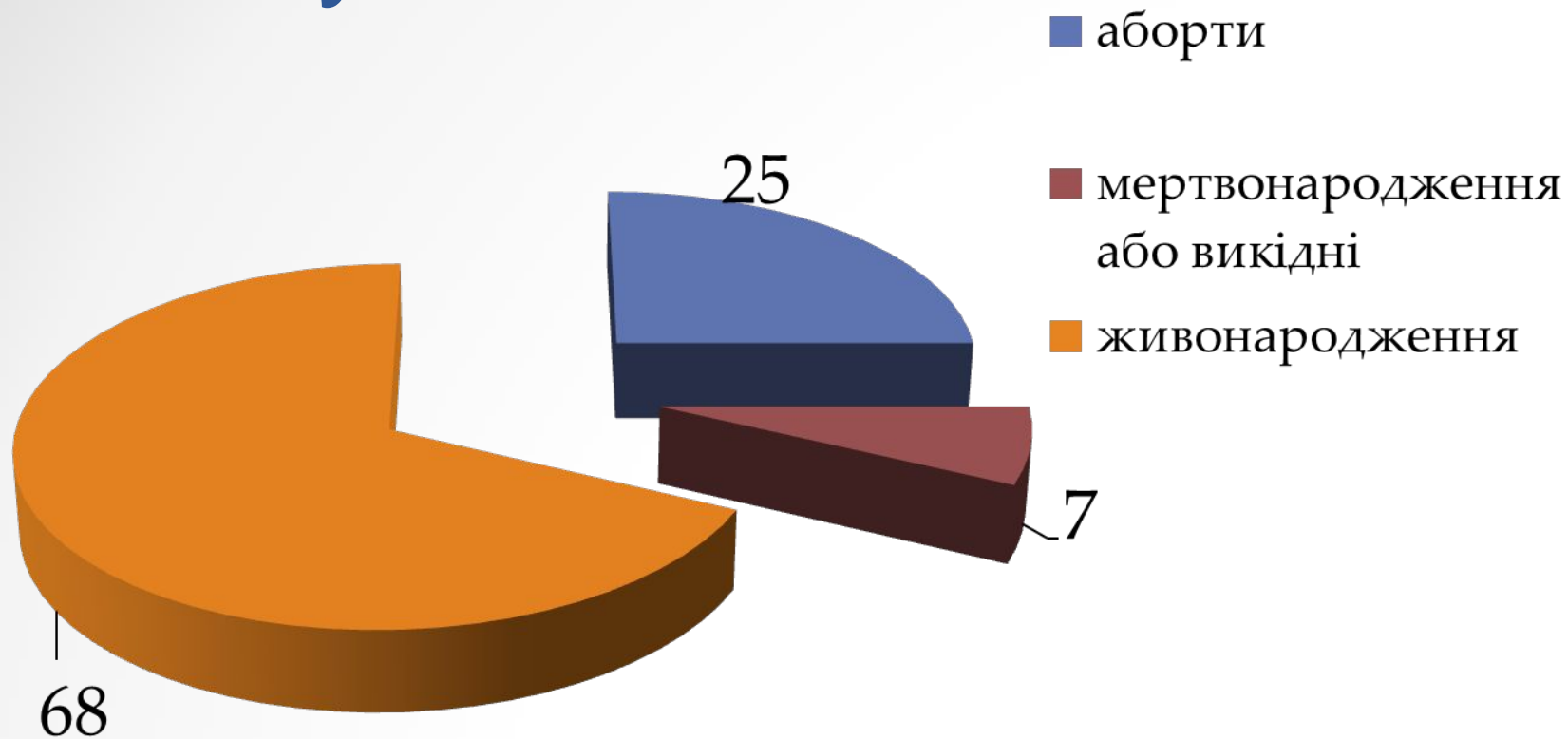
ПРИКЛАД №1

Вік першого статевого акту, першого шлюбу і першого народження дитини, серед жінок віком 24-49 років

Дані медико-демографічного обстеження України (МДООУ - DHS), 2007 р.

Результати вагітності

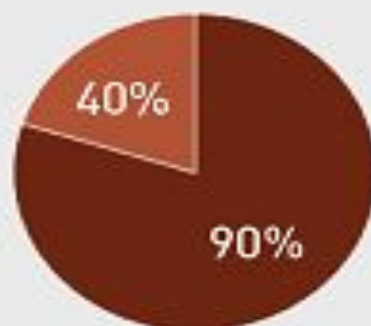
Дані медико-демографічного обстеження України (МДОУ - DHS), 2007 р.

Правильно

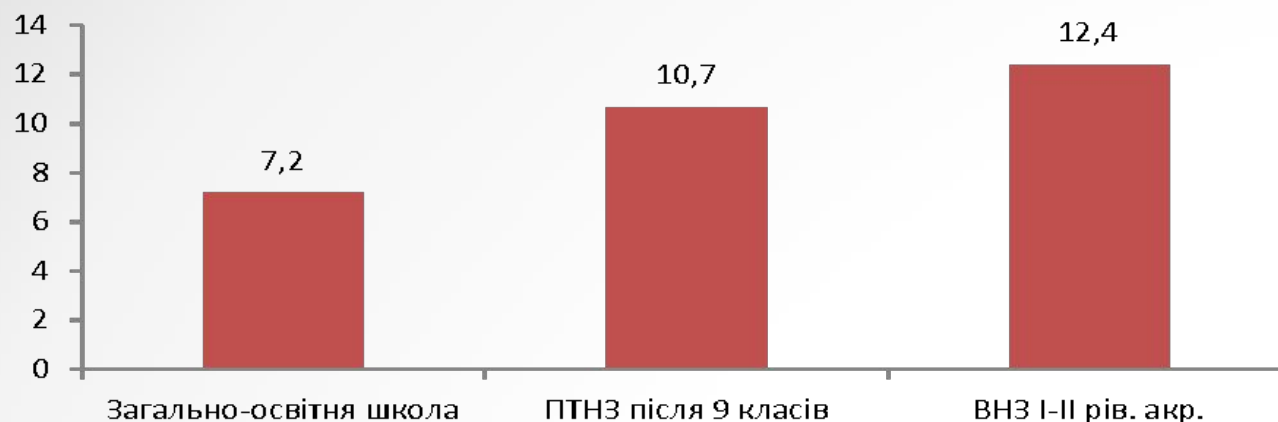
Сумма составляет 100%

Неправильно

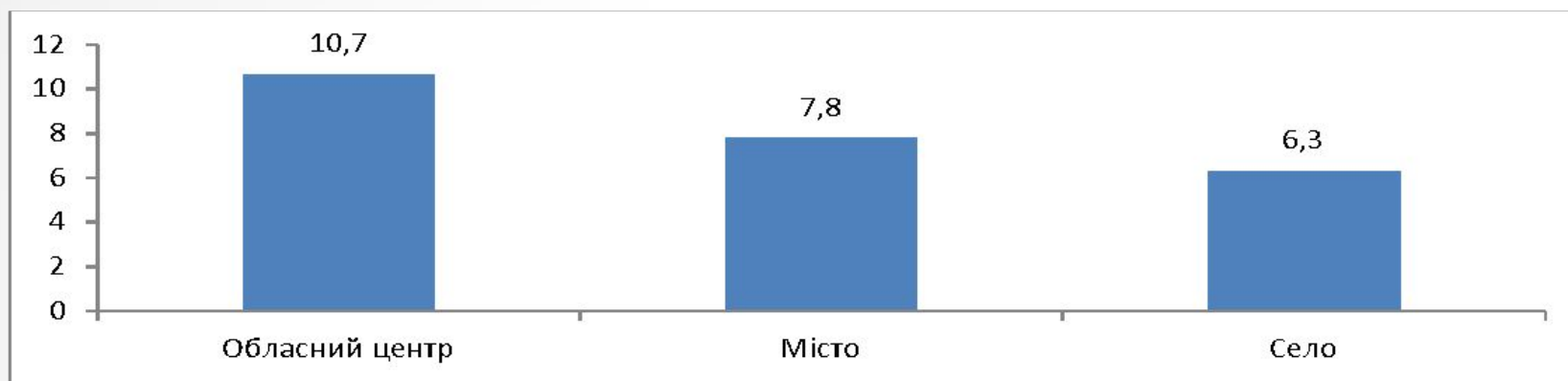

Сумма составляет больше 100%

Чи є потреба будувати графік? Типова помилка - «розподіл»

**Рис. 5.2. Наявність компанії, в якій при зустрічі практикують куріння канабісу.
Розподіл за типом навчального закладу, %**

**Рис. 5.3. Наявність компанії, в якій при зустрічі практикують куріння канабісу.
Розподіл за типом поселення, %**

ПРИКЛАД №4

Цифри в коментарі не зображені на графіку!

«Серед 15–17-річної молоді 42 відсотки мають досвід статевих стосунків (55 відсотків серед хлопців та 34 відсоток серед дівчат). Кожний десятий повідомив про початок статевих стосунків у віці молодше 15 років. (Див. рис.)»

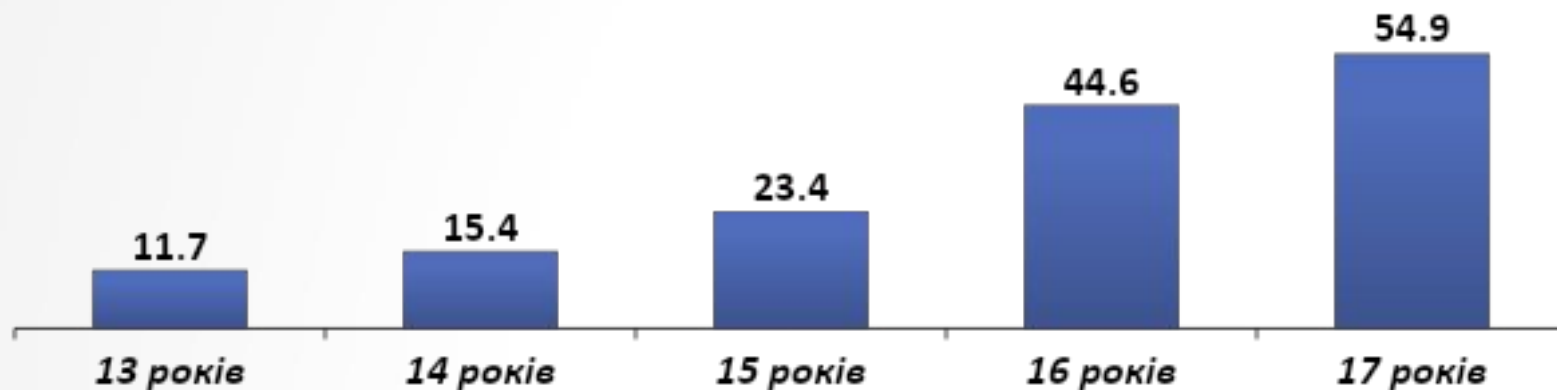
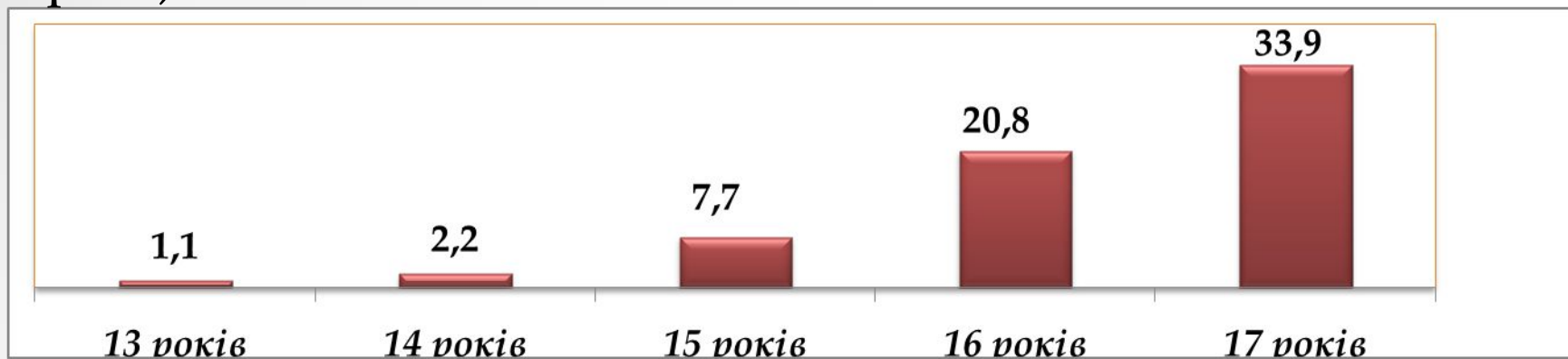

Рис. Досвід статевих стосунків (за даними HBSC – 2014)

Джерела отримання інформації

Про ВІЛ/СНІД, %

Про статеві стосунки, %

Останні дві лінії таблиці – невдала спроба представити інтегрований результат!

Ставлення до ЛЖВС

	жінки	чоловіки
Готові доглядати у себе вдома за членом сім'ї, хворим на СНІД	75	63,2
Стали б купувати свіжі овочі у власника магазину чи продавця, інфікованим вірусом ВІЛ	14,6	14,7
Вважають, що ВІЛ-інфікованій, але не хворій на СНІД вчительці слід дозволити працювати в школі	28,6	25,1
Якби член сім'ї виявився інфікованим вірусом СНІДу, не побажали б зберегти це в таємниці	5,3	5,6
Згодні принаймні з однією заявою про толерантне ставлення	81,3	70,9
Згодні з усіма твердженнями про толерантне ставлення	0,7	0,8

За даними Мультиіндикаторного кластерного обстеження домогосподарств (MICS) , 2012

Назва таблиці не відповідає змісту!

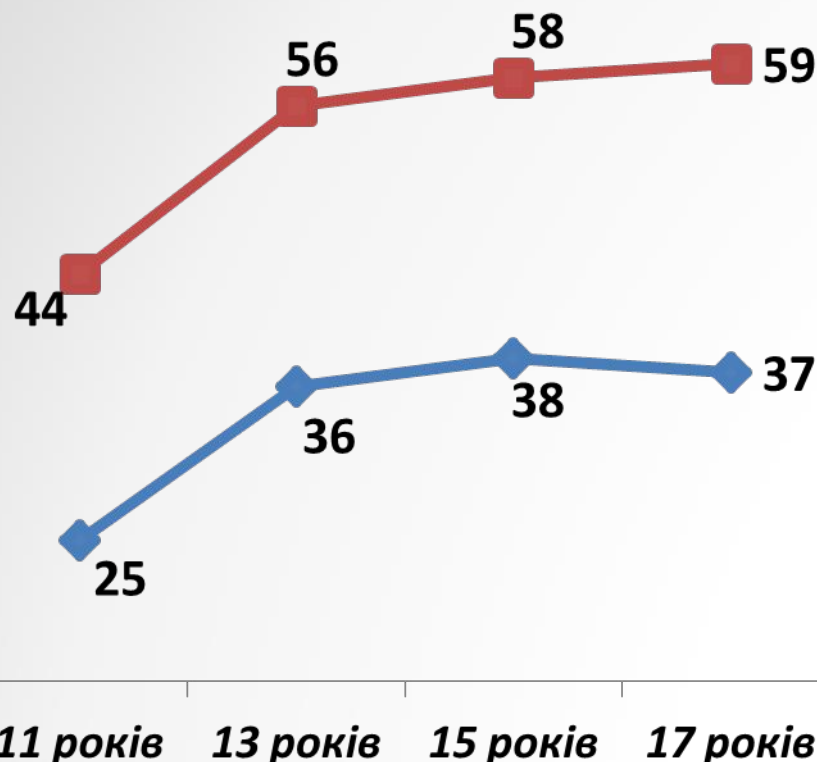
Обізнаність щодо місць, де можна пройти тестування

	жінки	чоловіки
Знають, де можна пройти тестування	90,6	87,3
Коли-небудь проходили тестування	62,9	52,2
Пройшли тестування в останні 12 місяців	9,1	8,4
Пройшли тестування в останні 12 місяців і отримали результат	8,7	8,1

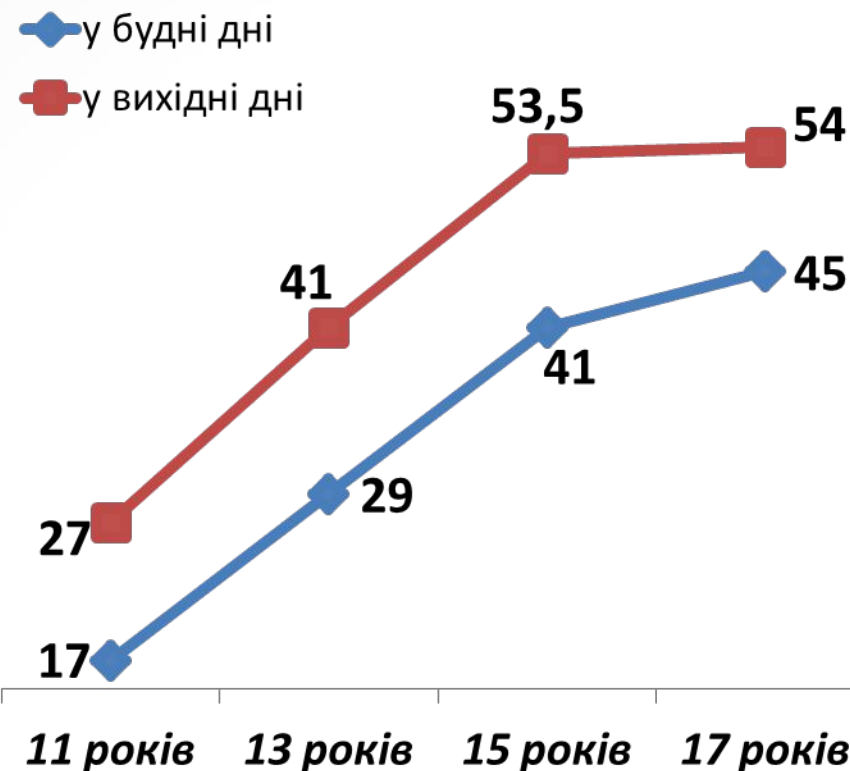
За даними Мультиіндикаторного кластерного обстеження домогосподарств (MICS) , 2012

Пасивне проведення часу

Перегляд телепередач від трьох до шести годин

Користування електронними гаджетами від трьох до шести годин

Не вказана вісь!
Не вказані одиниці виміру!

Ставлення до домашнього насильства

Відсоток жінок у віці 15-49 років, які вважають, що чоловік має право побити свою дружину/партнерку:		
	жінки	чоловіки
Якщо вона виходить з дому, не сказавши йому	0,1	1
Якщо вона не дбає про дітей	2,6	7,5
Якщо вона сперечається з ним	0,4	2,6
Якщо вона відмовляє йому в статевій близькості	0,5	2,3
Якщо у неї пригоряє їжа	0,1	0,6
З будь-яких цих причин	2,9	9,4

За даними Мультиіндикаторного кластерного обстеження домогосподарств (MICS) , 2012

Насильство проти інших людей

	Загалом	Чоловіки	Жінки
В жодному разі	71.6	68.1	74.6
2	12.3	12.9	11.9
3	5.9	7.5	4.6
4	3.1	3.3	2.9
5	3.7	5.2	2.5
6	1.2	0.6	1.8
7	1.3	1.6	1.1
8	0.3	0.3	0.3
9	0.2	0.2	0.1
Завжди виправдано	0.3	0.4	0.2

Завдання в групах (20 хвилин)

УС №3

- 1.Розглянути статтю
- 2.Визначити сильні сторони подання емпіричних даних
- 3.Визначити недоліки або можливі побажання з точки зору презентації емпіричних результатів

Дякую за увагу!